

ટ્રેક નં. ૬ : પૂજ્ય બહેનશ્રીનાં જાતિસ્મરણ વિષે

* પૂજ્ય બેનશ્રીને ધ્યાનમાં અબજો વર્ષોનું જ્ઞાન થયું. ચાલો સાંભળીએ પૂજ્ય બહેનશ્રીના જાતિસ્મરણ વિષે.

* માંગલિક :

* ભક્તિ : એ...મતિશ્રુત અવધિ ઉછળ્યા. થયું જાતિસ્મરણનું જ્ઞાન.

❀ બહેનશ્રી : જાતિસ્મરણનો અર્થ તો 'પૂર્વનું યાદ આવે' એવો એનો અર્થ. પૂર્વનું યાદ આવે. પૂર્વનું યાદ આવે. દેવભવમાં છું, દેવના રૂપમાં છું. (ગુરુદેવ અને તમે દેવના રૂપમાં છો.) જે સાંભળ્યું હોય તે બધું યાદ આવે. સાંભળેલું છે. બાકી કોઈ મતિની નિર્મળતાને લઈને ભવિષ્યનું યાદ આવે. બાકી જાતિસ્મરણમાં તો પૂર્વનું યાદ આવે, પૂર્વનું યાદ આવે. (સાંભળ્યું હોય, ભવિષ્ય એ રીતે યાદ આવે.) ભવિષ્યે શું થવાનું એ સાંભળેલું યાદ આવે. પૂર્વે જે સાંભળેલું હોય એ પણ એમાં પાછા ભવિષ્યના ભવ આવે, (સાંભળેલા હોય એ યાદ આવે.)

* પ્રશ્ન : જાતિસ્મરણ ક્યારે પહેલા થયું?

● ઉત્તર : ૧૯૯૩ની સાલ. (૧૯૯૩માં આપને એ બધું ખ્યાલમાં આવ્યું.) ૧૯૯૧ની સાલમાં ગુરુદેવે પરિવર્તન કર્યું. હીરાભાઈના બંગલામાં ગુરુદેવે અને ૧૯૯૩ની સાલમાં આ આવ્યું. મને ખબર નહોતી કે ગુરુદેવને સ્વપ્ન આવ્યું છે એવું કંઈ. મેં તે દી તમને કહ્યું હતું. મને ખબર નહોતી કાંઈ પહેલાય આવ્યું છે. કેટલા વર્ષો થઈ ગયા. ૧૯૯૩ એટલે ૨૭ વર્ષો થઈ ગયા.

* પ્રશ્ન : એક જ વાર આવે એવું? કે વારંવાર?

● ઉત્તર : એક વાર પછી પણ વારંવાર આવ્યું. અસંખ્યાત અબજો વર્ષ થઈ ગયા. એ તો આવ્યા જ કરે. (અમુક અમુક ટાઈમ થાય ત્યારે) હા ચાલુ જ કહેવાય. ચાલુ જ કહેવાય. ચાલુ જ કહેવાય. એમ ન થાય. બધાને એવું ન થાય. આ તો સાહજિક છે. એ તરફ

લાવવાની કંઈ દૃષ્ટિ ન હોય. અંતરમાં આત્મામાં ભેદજ્ઞાન હોય તેમાં આત્મામાં વૃદ્ધિ કરવાની કંઈ બહારથી લાવવાનું ન હોય. એ તો અંદર એ તો સહેજે આવી જાય. આ તો ગુરુદેવનો ઉપકાર છે, એ તો સહેજે અંદરથી આવી જાય. (બરાબર છે. અમને આપના દર્શન થયા. ધન્ય હો.) બાકી તો અંતરમાંથી આવી જાય, સહેજે આવી જાય. બાકી અંતરમાં પોતાને જાણે અને ભેદજ્ઞાન કરે અને સ્વાનુભૂતિ એ જ મુક્તિનો માર્ગ છે. એ તો વચ્ચે સહેજે નિર્મળતાને લઈને આવી જાય. મોક્ષનો ઉપાય તો અંતરમાં છે.

* પ્રશ્ન : તમારા પૂર્વજન્મનું અમને કંઈક કહો જેથી અમને ખરેખરી લગની લાગે. એમાં એ લોકોને રસ આવે.

● ઉત્તર : વિદેહક્ષેત્રમાં જગત ઉપર ત્યાં ભગવાન બિરાજે છે. આજે છે સાક્ષાત્. ત્યાં મુનિઓના ટોળા બિરાજે છે. ત્યાં ભગવાનની વાણી છૂટે છે, ત્યાં ભગવાનનું સમોસરણ છે. રત્નનું સમોસરણ છે. ભગવાન વીતરાગ છે. એની ધ્વનિ છૂટ્યા કરે છે. બધા મુનિઓના ટોળા, બધા શ્રાવકો, બધા દેવો હજારોની સંખ્યામાં ત્યાં લાભ લે છે. અહીં મનુષ્ય કરતા એ ક્ષેત્ર જુદું છે. એકદમ ક્ષણમાં બધા પલટી જાય છે, આત્માના સ્વરૂપને પામી જાય છે ભગવાનની વાણી સાંભળીને. અહીંના દેહમાન જુદા. ક્ષેત્ર બધું જુદું જ છે. એક ક્ષણમાં બધા આત્માનું સ્વરૂપ પામી જાય છે. વાણી ધોધમાર છૂટે છે ભગવાનની.

* પ્રશ્ન : તમને ત્યાંનું દેખાય છે ?

● ઉત્તર : જે અંતરમાં હોય એ જ કહેવાય છે.

* પ્રશ્ન : સાક્ષાત્ દર્શન કરતા હશો બેનશ્રી તો દરરોજ ?

● ઉત્તર : (ક્ષણે, ક્ષણે) ક્ષણે જે સ્પષ્ટ વાત હોય એ જ કહેવાય છે. બધું સ્પષ્ટ જ છે. વિશ્વાસ કરો. જેમ છે તેમ જ છે. યથાર્થ છે. ગુરુદેવ પૂર્વભવે રાજકુમાર હતા અને તીર્થંકર થવાના છે બધી વાત યથાર્થ છે.

* પ્રશ્ન : સમોસરણ જે આ સ્વરૂપ છે તે કમળ ઉપર જ એવી રીતે સીમંધર ભગવાન બિરાજે છે ?

● ઉત્તર : ભગવાન કમળની ઉપર જ અંતરીક્ષ બિરાજે છે.

* પ્રશ્ન : કમળ હોય એ કમળ કેવું હોય ? આપણું જે સાદું કમળ હોય એ રીતનું હોય ?

● ઉત્તર : ભગવાન બિરાજે એવું મોટું કમળ હોય. સહસ્રદળ કમળ હોય. એ બધું ભગવાન પાસે બધું રત્નનું જ હોય છે. બધું દેખાય સાચું પણ રત્નનું હોય છે બધું. ભગવાનનું સિંહાસન અને કમળ બધું અંતરીક્ષ હોય, ભગવાન એને અડતા પણ નથી. એ રીતે અદ્ધર હોય છે. કમળનું આસન હોય એ રીતે ભગવાન બિરાજે છે સિંહાસન ઉપર.

* પ્રશ્ન : ઐં ધ્વનિ જે છૂટે એ તો એમ લાગે કે આંખો બંધ હોય પણ અંદરથી છૂટે ?

● ઉત્તર : હોઠ હલે ને શબ્દ નીકળે એમ નહીં. ઐં ધ્વનિ નીકળે છે. (હોઠ ન હલે) હોઠ ન હલે. એને આંખો નાસાગ્ર. બંધ ન હોય. પ્રતિમાને જે રીતે આંખ છે ને એ રીતે આંખ હોય. (આજુબાજુ કંઈ નહીં,) ભગવાન એક જ. ચારેબાજુ સમોસરણની રચના કરી છે એમ જ. ચારેબાજુ સમોસરણની રચના છે. ભગવાન બિરાજે છે. પીઠિકા ઉપર ભગવાન કમળમાં.

* પ્રશ્ન : એવા ઘણા બધા સમોસરણ છે કે એક જ અત્યારે ?

● ઉત્તર : સીમંધર ભગવાન મહાવિદેહ ક્ષેત્રમાં બિરાજે એવા વીસ ભગવાન બિરાજે છે.

* પ્રશ્ન : મહાવિદેહક્ષેત્રમાં કે ?

● ઉત્તર : એવા પાંચ મહાવિદેહ ક્ષેત્ર છે. એમાં જુદા જુદા ખંડ છે. એમાં પુષ્કલાવતી વિજયમાં સીમંધર ભગવાન બિરાજે છે. અને બીજા બીજા ક્ષેત્રમાં વિજય છે. એવા વીસ વિજયની અંદર અહીં જેમ ભરતખંડ છે એમ એને વિજય કહેવાય છે. એવા વિજય છે.

એવા વીસ વિજયની અંદર વીસ ભગવાન બિરાજે છે. એવા પાંચ મહાવિદેહક્ષેત્ર છે. સાક્ષાત્ ભગવાન બિરાજે છે મહાવિદેહ ક્ષેત્રમાં.

* પ્રશ્ન : ગુરુદેવ તીર્થકરનું દ્રવ્ય છે એવું આપને એ વખતમાં જ ખ્યાલ આવ્યો ?

● ઉત્તર : એ વખતે તો જ્યાં સુધી ખ્યાલમાં ન હતું ત્યાં સુધી કંઈ નહીં. ગુરુદેવ બહાર નહોતા બોલતા કે મને એવું હૃદયમાં આવે છે કે ‘હું તીર્થકર થવાનો છું’. ગુરુદેવે ય નહોતા બોલતા. અહીં હીરાભાઈના બંગલામાં આવીને બહાર બહુ બોલતા નહોતા. મને કંઈ ખબર ન હતી કે ગુરુદેવ આમ કહે છે. મને પોતાને એમ થાતું કે આ કાંઈ મહાપુરુષ છે. પણ આ તીર્થકરનું દ્રવ્ય છે એવો કંઈ ખ્યાલ ન હતો. એ આત્માની અંદર લીનતા કરતા એમ લાગતું કે ‘આ ગુરુદેવને ક્યાંક જોયા છે’ એમ લાગતું. પણ ગુરુદેવ તીર્થકર થવાના છે એમ નહોતું આવ્યું. આ ગુરુદેવને ક્યાંક જોયા છે. હું હિંમતભાઈને એમ કહેતી કે આ ગુરુદેવને ક્યાંક જોયા છે, ક્યાં જોયા છે એ કંઈ ખબર ન હતી. સુરત હતા. હિંમતભાઈને કહેતી ‘ક્યાંક જોયા છે ગુરુદેવને’. તીર્થકરનું દ્રવ્ય એવું તો અંદર જ્યારે આવ્યું ત્યારે એકદમ જ આવ્યું. ‘તીર્થકર થવાના છે.’ એમ એકદમ આવ્યું? આ તો મહાપુરુષ છે. સમોસરણ ને આ બધું તો સ્થાનકવાસીમાં તે સમોસરણ કેવું માને છે? ત્રણ ગઠ માને છે. એવું બધું માને છે. શરૂઆતમાં તો તત્ત્વમાં, શાસ્ત્રમાં પુરાણ ને એવું બધું તો ક્યાંય વાંચ્યું ન હતું. સમોસરણમાં આ બધા ઝાડ હોય એવું બધું વાંચેલું નહોતું. આ તો બધું અંદરથી આવે છે. ૯૩ ને ૯૪ ની સાલમાં, એ વખતે તો કંઈ શાસ્ત્ર પણ નહોતા. સમયસાર ને પ્રવચનસાર એ બધા હતા. પુરાણોમાં વાંચીને એ બધો વધારે ખ્યાલ આવ્યો. ગુરુદેવ તીર્થકર થવાના, એમ ગુરુદેવ કહેતા ય ન હતા. મને આવ્યું ત્યારે મેં ગુરુદેવને કહ્યું. મને એમ થતું કે હું ગુરુદેવને કહું છું, તો ગુરુદેવને શું લાગશે? મને કંઈ ખબર ન હતી કે ગુરુદેવ માને

છે. ખબર ન હતી. પછી કર્યું સ્પષ્ટ. પછી ગુરુદેવનું પોતાનું હૃદય એમ કહે છે મને કંઈ ખબર ન હતી. હું તો અંતરમાંથી. ગુરુદેવ તો બધું વિચાર કરીને બધું માને. આવી રીતે કહેતા હતા. મને ડર લાગતો કે ગુરુદેવ શું કહેશે કે મને તમે આ શું કહો છો? ગુરુદેવ માની લેશે એવું કંઈ નહોતું. પણ ગુરુદેવને તો અંતરથી આવ્યું હતું એટલે ગુરુદેવને એકદમ પ્રમોદ આવ્યો. (એમને આભાસ હતો. એની દ્રઢતા થઈ ગઈ હતી તમે વાત કરી ત્યારે. એમને ઘણા ટાઈમથી એમ હતું કે હું તીર્થંકર છું.)

* પ્રશ્ન : તમારી સાથે સમોસરણને આ રચના બધું સાથે સાથે ખ્યાલ આવ્યો?

● ઉત્તર : ત્યાં સમોસરણમાં મુનિઓના ટોળા હોય. એવી રીતે આવી ભાવના હોય, ભાવના ભાવતા હોય એવું હોય. જે કહીએ છીએ એ પોઈન્ટ પૂરતું કહીએ છીએ. અંદર તો ઘણું હોય. પોઈન્ટ પૂરતું ગુરુદેવ કહી દેતા હતા. ત્યારે સમોસરણમાં પધાર્યા'તા ત્યારે સમોસરણ હોય એવી રીતે.

* પ્રશ્ન : ન્યાલભાઈ એકવાર કહેતા હતા ગુરુદેવને કહેતા હતા કે આપ મુનિઓ સાથે સવારના ચર્ચા કરતા'તા ત્યારે અમે ચાટે જણા ત્યાં ઉભા હતા.

● ઉત્તર : કુંદકુંદાચાર્યદેવની ઝાઝી મને ખબર ન હતી. એ બધું એમ જ આવે છે. થોડી ખબર હતી કે મહાવિદેહક્ષેત્રથી આવ્યા છે. એની પણ ઝાઝી (વધારે) ખબર ન હતી. શરૂઆતમાં ૯૩-૯૪ ની સાલમાં ઝાઝા બહુ ખબર ન હતી. આ બધી ઝાઝી ખબર પછી જ પડી છે. પણ એ બધી વાત ગુરુદેવ સંપ્રદાયમાં હતા ત્યારે એ બધું બહાર બોલતાય ન હતા. આ બધી વાત ૯૧ ની સાલમાં ગુરુદેવે સંપ્રદાય છોડ્યા પછી તરત જ કંઈ બોલ્યા નથી. બોલતાય ન હતા. પણ એમને ઝાઝા સ્વપ્ન ઓલા ચંદ્રના આવતા હતા ને એટલે એમને એમ થતું હતું કે હું આ ચંદ્રમાંથી આવ્યો હોઈશ? ચંદ્રના બહુ સ્વપ્ના

આવતા હતા એટલે એમને એમ થાતું. પણ આ કીધું એટલે એમણે એ સ્વપ્નું યાદ કર્યું કે મને આ સ્વપ્નું રાજકુમારનું આવ્યું છે. ‘હું રાજકુમાર, આ ભરતક્ષેત્રમાંનું નહીં શરીર મોટું’ એમ પાછું બોલ્યા. મેં કીધું ને બપોરે ત્યારે કહે ‘પર્યાય જુદી જાતની છે. અત્યારનું શરીર નહીં,’ એમ બોલતા હતા એ આ ક્ષેત્રનું શરીર નહીં. ઝરીના કપડા, ફેટો બાંધેલો છે. એ બધું સ્વપ્નું આવેલું એમને. ફેટો બાંધેલો ઝરીનો એમ બોલતા. રાજકોટમાં બોલ્યાતાને. કોઈની આગળ નહીં. કોઈ માણસોએ પણ નહોતું સાંભળ્યું. બીજા કોઈ ભક્તોએ પણ નહોતું સાંભળેલું. એમ તો કીધેલું જ નહીં એટલે ક્યાંથી આવે? (માતાજીએ કીધું.) આપે કીધું એટલે મેળ ખાઈ ગયો. સ્વપ્ન બહું આવતા ને એમને ચંદ્રમાના. ચંદ્ર, ચંદ્ર, ચંદ્ર દેખાય. ચોથ પાંચમનો ચંદ્ર જ દેખાતો. એમને તો આટલા મોટા પાટીયા દેખાતા’તા આકાશમાં એ તો એમને બહુ આવતા’તા. શાસ્ત્રોના પાટીયા પણ આ ચંદ્રના બહુ આવતા પણ એ તો પ્રભાવના અંગે ચંદ્રના સ્વપ્ના. ચંદ્રના સ્વપ્ના બહુ આવતા. ચંદ્રમાંથી એટલે હું જ્યોતિષી દેવમાંથી આવ્યો એમ થઈ જતું. ચંદ્રમાના સ્વપ્ના બહુ આવતા. ‘હું તીર્થંકરનો જીવ જ છું.’ હું તીર્થંકર જ છું. એવી જાતનું એમને આવ્યા જ કરતું. કોઈને બબર ન હતી એમને એવી જાતનું આવે છે. ‘લઈ ભવ્યતા મોટું માન’. ત્રિલોકીનાથે ચાંદલો કર્યો. હવે શું? વ્યાખ્યાનમાં જુદી રીતે આવે ને કે આપણને બધું પકડાઈ જાય. કે આમ કહેવા માગે છે. કોઈ વાતની વચ્ચે બોલે ને એમાં ખ્યાલ આવી જાય. મોઢા ઉપર જે ઉલ્લાસ હોય એ દેખાય નહીં ને તીર્થંકર છું. એમ આવતું એટલે કીધું પણ કાંઈ ન પૂછ્યું. બીજું તો કંઈ ન પૂછ્યું. મેં કીધું. ગુરુદેવને કહેવું એ સહેલી વાત ન હતી. ગુરુદેવે બધા રહસ્યો બધા શાસ્ત્રોના ખુલ્લા કર્યા. અને શ્વેતાંબર શાસ્ત્રો અને આ દિગંબર શાસ્ત્રો. આ શ્વેતાંબરનું બધું ખોટું છે એ બધું નક્કી કર્યું. એ એટલી સત્યની પરીક્ષાવાળા. એની આગળ કહેવું એ કાંઈ (શક્ય ન હતું). પુરુષોય ગુરુદેવ આગળ બોલતા ડરે

છે. તો બેનોએ તો બોલવું એ તો કેટલી વાત છે? એ તો કાંઈ સહેલી વાત નથી. એમાં કાંઈ પુરુષોએ કાંઈ વાત કરવી હોય તો ગુરુદેવને કાંઈ પૂછે તો બોલવું હોય કાંઈક અને બોલી જાય કંઈક, એવું કેટલાકને થઈ જાય છે. પછી તો ગુરુદેવ ધીરે ધીરે ધીરે ઓછું. પહેલાં તો સંપ્રદાયમાં ને એમાં તો છોડેલું એટલે કોઈ એની સામે ન જુએ એવું હતું. શરૂઆતમાં. ગુરુદેવને કહેવું ને એ માની જાય એ કંઈ સહેલી વાત ન હતી. આપણા ભાવ જોવે, આપણું હૃદય જુએ. ક્યાંથી બોલે છે? કેટલું ઊંડેથી બોલે છે? એનો મેળ કેવો? બધું જુએ. ઈ તો બધું પરીક્ષા માટે પૂછતા. એમાંથી પછી આ પૂછ્યું. એમની સામે ઉભા રહેવામાં જેનું હૃદય સત્ય હોય એ જ ઉભા રહી શકે. બીજું કોઈ ઉભુ ન રહી શકે. ગુરુદેવના પ્રશ્ન આગળ. એ કંઈ આંટી મારીને સીધા પ્રશ્ન ન પૂછે. બીજી રીતે પૂછે. સીધી રીતે ન પૂછે. કોઈકને એમ થાય કે ગુરુદેવ આમ પૂછે છે. સીધી રીતે ન પૂછે. એવું થઈ જાય કોઈકને. બીજા બધાને ચર્ચા કરવા. ભરતક્ષેત્રમાં પ્રભુની વાણી સાંભળવા. બહુ એ વાતચીત કરે તો બધા મુનિઓ તો પોતાની શંકાનું સમાધાન કરવા આવે એ પણ કહેતા હતા.

* ભક્તિ : અસંખ્ય વર્ષોના સ્મરણો બેનીને જાતિસ્મરણમાં ઉભરાય.

જી બહેનશ્રી : આ દ્રવ્ય તીર્થકરનું એવું મને પહેલેથી આવ્યું, ‘આ દ્રવ્ય તીર્થકરનું છે’. એવી કાંઈ મને ખબર ન હતી. મને તો અંદરથી આવેલું છે. એવી કંઈ ખબર ન હતી. હું આત્માનું કરવામાં શું સાચું? અને કેમ સાચું? એ નક્કી કરવામાં એ મારું જીવન હતું. એમાં ગુરુદેવ તીર્થકર છે કે મહાપુરુષ છે, આત્માની વાતો કરે છે, સ્વાનુભૂતિનો માર્ગ બતાવે છે એવું બધું હોય. હજી તીર્થકર છે ને આ બધું તો ક્યાં વિચારવાનું હતું? હજી કેવડી ઉંમર હતી? એમાં તો સાચું શું એ નક્કી કરવાનું હતું. એમાં સાચું શું એ નક્કી કરવામાં, આત્માનું કરવામાં ‘આ ગુરુદેવ મહાપુરુષ છે’ એમ હોય. એ વખતે તીર્થકર છે, તીર્થકર જેવું એનું કાર્ય છે એ વિચારવાનો અવકાશ ક્યાં

હતો? હજી તો બધા સાધનાના કાર્યો હતા. એ તો બધું અદ્વરથી આવેલું છે. સહજ આવેલું છે. ગુરુદેવ તીર્થંકર છે એમનું એમને પોતાને આશ્ચર્ય લાગતું. અદ્વરથી આવેલું છે. એ કાંઈ વિચારેલુંય નથી ને પહેલા મને એવું લાગતું એમેય નથી. ગુરુદેવે કીધું એમેય નથી. કાંઈ નથી. વિદેહક્ષેત્રમાં ગયા એ બધું સાંભળેલ હતું. પણ આટલું અત્યારે બધું પ્રચલિત છે કે આમાં આ શાસ્ત્રમાં આવે છે. એવું બધું દંતકથા લાગતી. ગુરુદેવ કહે છે કે મહાવિદેહક્ષેત્રમાં હતા એની ખબર હતી. પણ એની સાથે વિચારો એ કંઈ અવકાશ નહોતો. શાસ્ત્ર વાંચતા હતા અને શાસ્ત્ર સમજવામાં ને એમાં ધ્યાન હતું. આ જાતના વિચારો ન હતા. તે દિવસે ભગવાનનું મંદિર ન હતું કે કંઈ ન હતું કે લાંબા વિચારો આવે કે પૂજા, ભક્તિના પ્રસંગો ન હતા. કે ભક્તિ કરી કે આમ કરી કે એ કંઈ યાદ આવે કે તીર્થંકર ભગવાનની બધી સ્ફૂરણા થાય. આપણે પૂજા, ભક્તિ કરીએ તો આ તીર્થંકર ભગવાન છે ગુરુદેવ. એવાય પ્રસંગ ન હતા. મંદિર ન હતું. પૂજા ભક્તિના પ્રસંગ ન હતા. કાંઈ ન હતું. માત્ર શાસ્ત્ર વાંચતા હતા ને આત્માનું ધ્યાન કરતા હતા. બીજા કોઈ પ્રસંગો ન હતા. એક ગુરુદેવનું વ્યાખ્યાન સાંભળતા'તા. ગુરુદેવ શાસ્ત્રનો શું અર્થ કરે છે? એ જ માત્ર ધ્યાન હોય. શાસ્ત્રના રહસ્યો. શાસ્ત્રો પહેલા વહેલા વાંચતા એટલે ગુરુદેવ શું એના અર્થ કરે છે? એ અર્થમાં ધ્યાન હોય. કે આ લીટીનો ગુરુદેવે શું અર્થ કર્યો? અને આ લીટીનો ગુરુદેવે શું અર્થ કર્યો? ઉત્સવ ન હતા. કોઈ તીર્થંકર ભગવાનની ભક્તિ કરવાના પ્રસંગ ન હતા. કાંઈ ન હતું શરૂઆતમાં. સ્થાનકવાસી સંપ્રદાયમાંથી નીકળેલા હતા. કાંઈ હતું જ નહીં. ભગવાનનું સમોસરણ હોય અને તીર્થંકર ભગવાન હોય એટલી જ ખબર રહતી. ભગવાનની વાણી હોય એવું બધું હોય. એવી ખબર હોય, ભગવાનને ત્રણ ગઢ હોય ને અષ્ટભૂમિ એ કંઈ ખબર ન હતી. ૯૩-૯૪ સાલ પછી બધી ખબર પડી. પછી ૧૯૯૭ ની સાલમાં ભગવાનની પ્રતિષ્ઠા થઈ ત્યારે પૂજા

ભક્તિના બધા પ્રસંગો ઉભા થયા. ૯૮ની સાલમાં સમોસરણમાં કુંદકુંદાચાર્ય પધરાવ્યા. એ બધું ત્યારપછી થયું પહેલા કાંઈ હતું જ નહીં કે વિચારો આવે એના. મહાવિદેહક્ષેત્રમાં ગયા છે એમ ખબર હતી, લાંબી કંઈ ખબર ન હતી. દિગંબરમાં શું કહે છે એ બધા વિચારોમાં પડેલા હતા. શ્વેતાંબરોમાં ક્યાં ભૂલ છે? અને દિગંબરો શું કહે છે? છ દ્રવ્ય છે અને કાળને પાછા ઉપચારિત દ્રવ્ય કહે છે. છ દ્રવ્ય દિગંબરમાં હોય એ બધું વિચારવાનું હતું કે ત્યાં ક્યાં? હજી શરૂઆતમાં બધા ન્યાયો વિચારવાના હતા. હજી તો શ્વેતાંબર, દિગંબર. ગુરુદેવે તાજું પરિવર્તન કરેલું હતું. આ ગુરુદેવ શું કહે છે? અને આ કેવી રીતે બધો ફેર છે? વસ્ત્ર સહિત હોય તેને મુક્તિ ન થાય એવું બધું ગુરુદેવ કહે છે એ કઈ રીતે છે? એ ગુરુદેવ સ્પષ્ટ કરીને કહે છે. ત્યારે આપણને ખબર પડે એ બધી શરૂઆત હતી. શ્વેતાંબર, દિગંબરમાં શું ફેર છે? મુનિદશામાં વસ્ત્ર હોય તો કેવળજ્ઞાન કેમ નથી થતું? એ બધી ગડમથલ. શરૂઆતમાં એ બધું હતું. આ બધું તો કંઈ હતું નહીં. ચોખા અને ફોતરા જ. ફોતરા પહેલા જાય અને પછી અંદરથી ચોખા નીકળે એવા દૃષ્ટાંત આપતા. બધી શરૂઆત જ. શ્વેતાંબર દિગંબરનું ગુરુદેવે પોતે બધું નક્કી કરેલું. એ હજી બધું બહાર પાડવાની શરૂઆત હતી. આવું બધું બહાર નહોતા પાડતા. સમયસાર વાંચતા હતા રાજકોટમાં.

❀ બહેનશ્રી : ગુરુદેવ કાંઈક તરત સ્વીકારે એવા નહોતા એમ થાય કે ગુરુદેવ કેમ સ્વીકારશે? પણ ગુરુદેવને બધું તીર્થકરનું બધું કેમ કહું? ગુરુદેવ માને છે તીર્થકરપણું એ કંઈ ખબર ન હતી. ઠેઠ ૯૩ની સાલમાં ગુરુદેવ હીરાભાઈના બંગલામાં રહેતા હતા. ગુરુદેવ આપણું માની કેમ લે? કહેતા ય નહોતા હું તીર્થકર છું. ૯૩ ની સાલ એટલે કેટલા? ૯૩ ની સાલ એટલે ગુરુદેવ કેવડા હશે? કાંઈ કહેતા ય નહોતા. મેં કીધું કે મને આમ સ્મરણ આવે છે કે ‘આપ તીર્થકરનું દ્રવ્ય છો’ તો ગુરુદેવને એટલો પ્રમોદ આવ્યો પછી બહાર બોલ્યા.

બહાર નહોતા બોલતા હતા. બહાર નહોતા બોલતા. એમને તો સ્વપ્ન ગુરુદેવને આવ્યું હતું કે હું રાજકુમાર છું. બહાર નહોતા બોલતા. એમને દીક્ષા લીધા પછી તરત જ સ્વપ્ન આવ્યું હતું કે હું રાજકુમાર છું. કોઈક જુદો ને આ ક્ષેત્ર નહીં. શરીર મોટું ને એમ જ આવ્યું હતું. ઝરીના કપડાને એ બધું સ્વપ્ન આવ્યું. મેં કીધું એટલે એમણે કીધું મને સ્વપ્ન આવ્યું હતું કે હું રાજકુમાર છું. (એ બધી પ્રસિદ્ધિ આપના જ્ઞાનની પછી થઈ.) સ્વપ્ન એમાં યથા તથ્ય આવેલું. આ રહ્યું મહાવિદેહક્ષેત્ર, આ રહ્યા સીમંધર ભગવાન. આ રહ્યા શાશ્વતા પ્રતિમાઓ, આ નરક, સ્વર્ગ બધું. આ તો વિચારમાં પ્રગટ આવે છે આ રાજકુમાર તીર્થંકર થવાના છે. આ સીમંધર ભગવાન છે. આ રાજકુમાર તીર્થંકર થવાના છે એ બધું સભાએ સાંભળેલું છે.

* પ્રશ્ન : ગુરુદેવના ભવ બધા સાંભળેલા યાદ આવે છે ?

● ઉત્તર : સાંભળેલા યાદ આવે છે. એ બધું વાંચેલું તો હતું નહીં. કાંઈ પુરાણમાં વાંચ્યું નહોતું. સ્થાનકવાસી હતા, સ્થાનકવાસીમાં તો સમોસરણનું વર્ણન તો ત્રણ ગઠ હોય ને ભગવાન હોય એવું હતું. સમોસરણનું વર્ણન તો જે દિગંબરમાં આવે છે એ કંઈ વાંચેલું ન હતું. એ તો એમને એમ આવ્યું. જે દિગંબરમાં છે એવી જ રીતે આવતું હતું. એ કંઈ વાંચેલું કે સાંભળેલું એવું કંઈ ન હતું. એ કંઈ વર્તમાનમાં વાંચેલું કે સાંભળેલું? એવું કંઈ યાદ આવે છે એવું કંઈ નથી. વર્તમાનમાં તો એનું એ જ થયું કે વાંચેલું, સાંભળેલું—એનો કોઈ અર્થ નથી. પૂર્વમાં જે સાંભળેલું એ અંતરમાંથી યાદ આવે છે.

* પ્રશ્ન : આ સમોસરણ બનાવ્યું ને ત્યાર પહેલા એ યાદ આવ્યું?

● ઉત્તર : હા. ત્યાર પહેલા. આ તો ૯૩ની સાલમાં, ૯૩, ૯૪ ની સાલમાં. અને આ તો ૯૮ ની સાલમાં સમોસરણ બન્યું. આમાં તો ઘણું વર્ણન આવે છે સમોસરણનું. એ કહેતા હતા એ કંઈ મેં સાંભળેલું ન હતું. ગુરુદેવને પ્રમોદ બહુ આવી ગયો. એ જાતનું

ભણકાર ને એ જાતનું સ્વપ્ન આવતું. સ્વપ્ન આવવા કંઈ સહેલા નથી. તીર્થંકરનું સ્વપ્ન કોને આવે? કોઈને એમ કહેવામાં આવે કે ‘તમે તીર્થંકર’ તો કંઈ માને, ‘ના ના’ આ તો ભગવાન તીર્થંકર, હું નહીં (એમ થાય) ગુરુદેવને પોતાને હૃદયમાંથી આવતું કે ‘હું તીર્થંકર છું. તીર્થંકર થવાનો ને તીર્થંકર છું’ એમ સ્વપ્ન આવતું. (એવા સ્વપ્ન આવતા).

* પ્રશ્ન : સૌથી પહેલા વાંકાનેરમાં ગુરુદેવને ઐંધવનિના ભણકારા આવ્યા?

● ઉત્તર : ઐંધવનિ આવે એ ય કોને આવે? ઐંધવનિ ય ગુરુદેવને આવતી હતી સ્વપ્નમાં. વાંકાનેરમાં પહેલાં આવી. પછી ઉમરાળામાં આવી. ત્રીજીવાર વીંછિયામાં આવી. ૧૨૥ કરોડ વાજા વાગે છે ને ઐંધવનિ અને ગુરુદેવને પોતાને ઐંધવનિ નીકળી એવું આવતું હતું. ગુરુદેવ એના બે અર્થ કરતા. ભગવાનની આગળથી ગુરુદેવ સાંભળીને આવ્યા છે ને પછી ભગવાન થવાના છે. ઐંધવનિ નીકળી. સાડાબાર કરોડ વાંજિત્ર વાગે છે. (ભગવાન થવાના છે એમ ય હતું ને પોતે ભગવાન પાસેથી આવ્યા છે.) ભગવાન આગળથી આવ્યા છે. બેય અર્થ થતા. કાંઈ સાંભળેલું નહીં, કંઈ કરેલું નહીં, કાંઈ ન હતું. ‘આ રાજકુમાર ભવિષ્યે તીર્થંકર થવાના’, સીમંધર ભગવાનની વાણીમાંથી આવ્યું હતું એ એકદમ આવ્યું. મેં કંઈ સાંભળ્યું ન હતું કોઈ પાસેથી.

✽ બહેનશ્રી : ઊંચી જાતના વૈકલ્પિક શરીર કરે દેવો. નીચ જાતના ન કરે ઊંચી જાતના કરે. ભગવાનની ભક્તિ કરે. એક દેવના કેટલાય રૂપ કરી નાખે દેવો તો. દેવ એટલે દેવ હોય એવા જ રૂપ. બીજી કોઈકનું, બીજી જાતનું રૂપ ન કરે. અમુક જાતના દેવ હોય એ દેવની વિક્રિયા કરે. કોઈ અમુક વાહનજાતિના દેવ હોય છે ને અમુક જાતિ જાતિના દેવો હોય. એ ભગવાનના જન્મ અભિષેક વખતે હોય છે એ દેવ હાથીનું રૂપ લઈને આવે છે. એ દેવ પોતે હાથીના રૂપે

ઐરાવત હાથી થાય. કેટલી સૂંઢો થાય છે. એક સૂંઢ ઉપર કેટલા તળાવ? એવું રૂપ હાથીનું લઈને કોઈ દેવ આવે છે. વાહનજાતિના દેવ. એના ઉપર ભગવાનનો અભિષેક કરવા લઈ જાય છે. દેવો અનેક જાતના રૂપો કરે છે.

* પ્રશ્ન : મહાવિદેહક્ષેત્રમાં તિર્યચો હોય ?

● ઉત્તર : તિર્યચો હોય નહીં. દેવ રૂપ કરે. દેવો રૂપ કરે. તિર્યચ ન હોય. હાથી પોતે દેવ છે. તિર્યચ નથી. દેવ છે.

* પ્રશ્ન : પૂર્વ જન્મની અમે આવ્યા'તા તો બધા વાતો કરે. પૂર્વજન્મની તો આપને કંઈ આપના પૂર્વ જન્મની અનુભૂતિ હોય એવા અમને તો કોઈ મળ્યા જ નથી અત્યાર સુધી. પાંચ મિનિટ વઘાટે આપીને અમને એના ઉપર કંઈક પ્રકાશ નાખી શકો ? પૂર્વજન્મ છે ? ખાત્રી હજી થઈ નથી ?

● ઉત્તર : પૂર્વ જન્મ તો છે. આ જીવ ક્યાંકથી આવે તો છે. કોઈ રાજા થાય છે. કોઈ રંક થાય છે. કોઈ રાજાના ઘરે જન્મે, કોઈ રંકના ઘરે જન્મે. એનું કંઈક કારણ છે. કુદરત એવી કંઈ અન્યાયવાળી તો ન હોય? કોઈ રાજાના ઘરે જન્મે, કોઈ રંકના ઘરે. કોઈ રોગી થાય, કોઈ નિરોગી થાય. આવા બધા જે ફેરફારો થાય છે એમાં એ સાબિત થાય છે કે જીવ પોતે પૂર્વે હતો અને ત્યાંથી આવેલો છે. માટે આ બધા પોતાના પૂર્વના કર્મના ફેરફારોને લઈને આ ફેરફારો છે. પૂર્વજન્મમાં આ જીવ અનેક જાતના જન્મ મરણ કરતો કરતો આવ્યો છે. તો ખાત્રીપૂર્વક છે કે એ જન્મ મરણ કરતો કરતો આવેલો છે. પૂર્વે જીવ હતો અને ત્યાંથી જ આવેલો છે. પૂર્વભવોમાં અનેક ભવો કરતો આવેલો છે. દેવમાંથી આવે, મનુષ્યમાંથી આવે, અનેક ભવમાંથી જીવ આવે છે. જેવા એના ભાવ હોય, પરિણામો કરે પુણ્ય પાપના એ પ્રમાણે આવે છે. એમાં અત્યારે આ ક્ષેત્ર તો ભરતક્ષેત્રમાં અત્યારે તો થોડું ધર્મનું, ગુરુદેવ અમારા અહીંયા બિરાજતા હતા એમના પ્રતાપે આટલો ધર્મનો પ્રચાર થઈ

ગયો છે. એમણે બધો માર્ગ બતાવ્યો છે. બાકી મહાવિદેહ ક્ષેત્ર છે એમાં તો કાયમ ધર્મ ચાલે છે. એમાં તો સાક્ષાત્ ભગવાન બિરાજી રહ્યા છે. આ જગત ઉપર એક વિદેહક્ષેત્ર છે જેમાં સાક્ષાત્ ભગવાન બિરાજી રહ્યા છે. એમની નિરંતર વાણી છૂટે છે. વાણી સાંભળીને કેટલાક જીવો સમ્યગ્દર્શન-સ્વાનુભૂતિ, કોઈ મુનિદશાને પ્રાપ્ત કરે છે. સાક્ષાત્ ભગવાન એક ક્ષેત્ર મહાવિદેહ ક્ષેત્ર છે એમાં સાક્ષાત્ ભગવાન બિરાજી રહ્યા છે. કેવળજ્ઞાનપણે પૂર્ણદશામાં બિરાજી રહ્યા છે. આ ભરતક્ષેત્રની અંદર તો બહુ મુશ્કેલી થઈ ગઈ છે. સંત પુરુષોની મુશ્કેલી. ગુરુદેવ આ પંચમકાળમાં બિરાજતા હતા. કેટલાયને માર્ગ મળ્યો.

❁ બહેનશ્રી : જીવને વિકલ્પ આવે. દીક્ષા પહેલા જાતિસ્મરણ થાય જ છે એવો નિયમ છે. નિમિત્ત ગમે એ બને, પણ થાય છે. બસ! ભાવ જો દીક્ષાના હોય તો જાતિસ્મરણ થાય છે.

* પ્રશ્ન : જાતિસ્મરણ થાય એ વૈરાગ્યની વૃદ્ધિનું કારણ થાય ?

● ઉત્તર : એ વૈરાગ્ય વૃદ્ધિનું કારણ થાય છે. શાસ્ત્રમાં આવે છે ને! વૈરાગ્ય વૃદ્ધિનું કારણ થાય છે. પૂર્વના દુઃખોને યાદ કરીને જીવોને વૈરાગ્ય આવે છે. ભવોને યાદ કરીને ઘણા જીવોને વૈરાગ્ય આવે છે. વૈરાગ્યનું નિમિત્ત બને છે. જે એની તરફ વળે એને વૈરાગ્ય આવે છે. જે આત્મા તરફ વળનાર હોય છે એને વૈરાગ્યનું કારણ હોય છે.

* પ્રશ્ન : જાતિસ્મરણ આત્મપ્રાપ્તિમાં નિમિત્ત હોય છે ?

● ઉત્તર : જે આત્મા તરફ વળનાર હોય એને નિમિત્ત કહેવાય. ઘણા કારણો આવે છે ને શાસ્ત્રમાં. અનેક જાતના કારણો આવે છે. દેવની ઋદ્ધિ એવા ઘણા કારણો આવે છે. એમાં જાતિસ્મરણ એક કારણ છે. જીવ પોતા તરફ વળે એને કારણ થાય છે. (હાજી.) બધાને કારણ થાય એવું નથી હોતું. બધાને વૈરાગ્યનું કારણ થાય એવું નથી

હોતું. લૌકિકમાં ઘણાને જાતિસ્મરણ હોય છે પણ બધાને વૈરાગ્યનું કારણ થાય એવું નથી. જે આત્મા તરફ વળનાર હોય એને કારણ થાય છે. યાદ કરીને વૈરાગ્ય થવાનો હોય ને વૈરાગ્યનું કારણ થાય છે. આ જીવે અનંતા જન્મમરણો કર્યા છે. આ જીવ અનંતા પરિભ્રમણ કરીને આવ્યો છે. આ આત્મા શાશ્વતો છે. જે આત્માર્થી જીવ જે પોતા તરફ વળનાર હોય એને કારણ થાય છે.

* પ્રશ્ન : અવધિજ્ઞાન હોય પછી જાતિસ્મરણ થાય?

● ઉત્તર : હા. અવધિજ્ઞાન હોય પછી જાતિસ્મરણ થાય છે.

* પ્રશ્ન : જાતિસ્મરણ કરતા પણ વિશેષ અવધિજ્ઞાન હોય છે ?

● ઉત્તર : અવધિજ્ઞાન તો પ્રત્યક્ષ છે. તોપણ જાતિસ્મરણ થાય છે. ભગવાનને તો દરેક જ્ઞાન પ્રગટે છે.

* પ્રશ્ન : સમકિત ઝાઝા વર્ષ ટકે તો ગાદું થતું જાય એમ જાતિસ્મરણ ઝાઝા વર્ષ સુધી ટકે તો ગાદું થતું જાય?

● ઉત્તર : ઝાઝા વરસ ટકે. સમ્યગ્દર્શન ઝાઝા (વધારે) વરસ ટકે તો ગાદું થતું જાય. એ તો તેની પરિણતિ દેઢ થતી જાય. પોતાના કારણે થાય છે. સંવર થતો જાય એ બધું પોતાને કારણે થાય છે. જાતિસ્મરણના કારણે થતો જાય એમ નથી પણ પોતાના પુરુષાર્થને કારણે થાય છે.

* પ્રશ્ન : જાતિસ્મરણના ટકવામાં પણ પુરુષાર્થ છે ?

● ઉત્તર : દરેકમાં પુરુષાર્થ તો હોય છે. એ કાંઈ એના પ્રયત્નથી નથી હોતું, સહજ હોય છે.

* પ્રશ્ન : પૂર્વના જાતિસ્મરણમાં વૃદ્ધિ થાય ?

● ઉત્તર : નિર્મળ પરિણતિને કારણે થાય છે. કઈ રીતે થાય? એ મતિશ્રુતની નિર્મળતાથી, મતિની નિર્મળતાથી થાય છે.

* પ્રશ્ન : એકવાર યાદ તો આવી ગયું છે પછી વૃદ્ધિ થાય એટલે ?

● ઉત્તર : તે મતિની નિર્મળતાથી થાય છે.

* પ્રશ્ન : એને વધુ યાદ આવે છે?

● ઉત્તર : એ બધું મતિની નિર્મળતાથી થાય છે, પોતાના આત્માની સાધના સાધતો જે જીવ આગળ જાય છે. એમાં પોતાની પરિણતિની નિર્મળતા વધતી જાય છે. એમાં શ્રદ્ધા, જ્ઞાન અને લીનતા કરતો કરતો કોઈ પરિણતિની નિર્મળતાથી થાય છે. તો એમાંથી થાય છે.

* પ્રશ્ન : જેને પૂર્વભવનું જાતિસ્મરણ જ્ઞાન થાય? અને પછી વિસ્મરણ થઈ જાય?

● ઉત્તર : અંતરમાં કોઈ વિસ્મરણ થઈ જાય. સંજી જીવ છે, મન છે. કોઈ યાદ આવવાનું હોય યાદ આવે. વિસ્મરણ એને મરણ વખતે એના દુઃખોને કારણે વિસ્મરણ થાય છે. વિસ્મરણ પણ થાય, એને યાદ પણ આવે. સંજી જીવો છે એને યાદ આવે.

* પ્રશ્ન : પૂર્વભવની સાથે આ ભવના ગર્ભના દુઃખો યાદ આવે?

● ઉત્તર : એ જાતની પરિણતિ હોય તો યાદ આવે. આ યાદ આવે જ એવું કંઈ નક્કી નથી. જે જાતની એની પરિણતિ જ્યાં જાય તે યાદ આવે. એ પરિણતિ જ્યાં સહજ જાતી હોય એમ યાદ આવે. એવું નથી હોતું કે આમ જ આવે, આમ જ આવે. મન સહિતના જે ભવો છે એમાં એને સહજ યાદ આવે.

* પ્રશ્ન : પૂજ્ય ગુરુદેવના એક ખોલમાં આવે છે. બેનશ્રીને અનુભૂતિ કરવાથી જાતિસ્મરણ થતા ધર્મના અનેક પ્રકારો એમણે સ્પષ્ટ કર્યાં.

ઉત્તર : આમાં શ્રદ્ધા જ્ઞાનથી જે આત્માને ઓળખે, સ્વરૂપની પ્રતીતિ કરે. ‘હું જ્ઞાયક છું.’ એ તરફ એની શ્રદ્ધા દેઢ થાય. જ્ઞાયકની પરિણતિ થાય, જ્ઞાન એ તરફ થાય, લીનતા એ તરફ થાય, એ સાધક દશાનો માર્ગ છે. એમાં એની લીનતા વધતી જાય. એમાં વચ્ચે કોઈ નિર્મળતાની પરિણતિ વધતા બધા જે પ્રકારો થવા હોય એ થયા કરે છે. પ્રયોજન તો એક આત્મા તરફ જવાનું છે. જ્ઞાયકની પરિણતિ દેઢ

થાય. જ્ઞાયકની પરિણામની ઉગ્રતા થાય અને અંદર સ્વરૂપની લીનતા વધતી જાય. વિભાવથી ન્યારો થતો જાય. સ્વરૂપ પરિણતિની નિર્મળતા થતી જાય. માર્ગ એક જ છે. વચ્ચે જે જાતની પરિણતિની નિર્મળતા થતી હોય એ થાય છે. જેની જે જાતની પરિણતિ હોય. જય હો વિજય હો ભગવતી માતનો જય હો.

સખી દેખ્યું કૌતુક આજ

[રાગ :-આવો આવો સીમંધરનાથ]

સખી! દેખ્યું કૌતુક આજ માતા 'તેજ' ઘરે;
 એક આવ્યા વિદેહી મહેમાન, નીરખી નેન ઠરે.
 વિદેહી વિભૂતિ મહાન ભરતે પાય ઘરે;
 મા 'તેજ' તણે દરબાર 'ચંપા' પુષ્પ ખીલે....સખી૦
 શી બાળલીલા નિર્દોષ, સૌનાં ચિત્ત હરે;
 શા મીઠા કુંવરીબોલ, મુખથી ફૂલ ઝરે.
 શી મુદ્રા ચંદ્રની ધાર, અમૃત-નિર્ઝરણી;
 ઉર સૌમ્ય સરલ સુવિશાળ, નેનન ભયહરણી....સખી૦
 કરી બાળવયે બહુ જોર, આતમધ્યાન ધર્યું;
 સાંધી આરાધનદોર, સમ્યક્ તત્ત્વ લહ્યું.
 મીઠી મીઠી વિદેહની વાત તારે ઉર ભરી;
 અમ આત્મ ઉજાળનહાર, ધર્મપ્રકાશકરી....સખી૦
 સીમંધર-ગણધર-સંતનાં, તમે સત્સંગી;
 અમ પામર તારણ કાજ પધાર્યાં કરુણાંગી.
 તુજ જ્ઞાન-ધ્યાનનો રંગ અમ આદર્શ રહો;
 હો શિવપદ તક તુજ સંગ, માતા! હાથ ગ્રહો....સખી૦